Parlamentul European
2014-2019

Document de ședință

B8-0600/2017 }
B8-0632/2017 }
B8-0633/2017 }
B8-0635/2017 } RC1

15.11.2017

PROPUNERE COMUNĂ DE REZOLUȚIE

depusă în conformitate cu articolul 135 alineatul (5) și articolul 123 alineatul (4) din Regulamentul de procedură

în locul propunerilor de rezoluție depuse de grupurile:
ECR (B8-0600/2017)
S&D, Verts/ALE (B8-0632/2017)
ALDE (B8-0633/2017)
PPE (B8-0635/2017)

referitoare la atacurile teroriste din Somalia
(2017/2962(RSP))

Joachim Zeller, Tomáš Zdechovský, Pavel Svoboda, Lefteris Christoforou, Dubravka Šuica, Eduard Kukan, Tunne Kelam, Marijana Petir, Elisabetta Gardini, Jarosław Wałęsa, Laima Liucija Andrikienė, Luděk Niedermayer, Lorenzo Cesa, Mairead McGuinness, David McAllister, Jaromír Štětina, Romana Tomc, Željana Zovko, Ivan Štefanec, Michaela Šojdrová, Patricija Šulin, Giovanni La Via, Manolis Kefalogiannis, Maurice Ponga, Adam Szejnfeld, Bogdan Brunon Wenta, Sandra Kalniete, Milan Zver, Roberta Metsola, Andrey Kovatchev, Lars Adaktusson, Seán Kelly, Deirdre Clune, Krzysztof Hetman, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Anna Záborská, László Tőkés, Michael Gahler, Inese Vaidere, Ivana Maletić, Cristian Dan Preda
în numele Grupului PPE
Elena Valenciano, Victor Boștinaru, Soraya Post, Cécile Kashetu Kyenge
în numele Grupului S&D

Karol Karski, Branislav Škripek, Ruža Tomašić, Charles Tannock, Jan Zahradil, Notis Marias, Jana Žitňanská, Ryszard Czarnecki, Anna Elżbieta Fotyga, Zdzisław Krasnodębski, Angel Dzhambazki
în numele Grupului ECR
Hilde Vautmans, Izaskun Bilbao Barandica, Nedzhmi Ali, Petras Auštrevičius, Beatriz Becerra Basterrechea, Dita Charanzová, Gérard Deprez, Martina Dlabajová, Fredrick Federley, Nathalie Griesbeck, Marian Harkin, Filiz Hyusmenova, Ivan Jakovčić, Petr Ježek, Ilhan Kyuchyuk, Patricia Lalonde, Louis Michel, Javier Nart, Urmas Paet, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Jozo Radoš, Frédérique Ries, Robert Rochefort, Jasenko Selimovic, Pavel Telička, Ivo Vajgl, Marietje Schaake, Johannes Cornelis van Baalen, Cecilia Wikström, Valentinas Mazuronis
în numele Grupului ALDE
Maria Heubuch, Jordi Solé
în numele Grupului Verts/ALE
Ignazio Corrao, Isabella Adinolfi, Piernicola Pedicini

Rezoluția Parlamentului European referitoare atacurile teroriste din Somalia (2017/2962(RSP))

Parlamentul European,

– având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la Somalia,

– având în vedere Rezoluția sa din 18 mai 2017 referitoare la tabăra de refugiați de la Dadaab[1],

– având în vedere declarația din 15 octombrie 2017 a Vicepreședintelui/Înaltului Reprezentant privind atacurile din Mogadishu, Somalia, și declarația din 30 octombrie 2017 a purtătorului de cuvânt al VP/ÎR referitoare la atacul din Somalia,

– având în vedere concluziile Consiliului din 3 aprilie 2017 privind Somalia,

– având în vedere intervenția UE din 27 septembrie 2017 din cadrul celei de a 36-a sesiuni a Consiliului pentru Drepturile Omului cu privire la dialogul interactiv cu expertul independent privind Somalia,

– având în vedere rezoluțiile Consiliului de Securitate al ONU 2372 (2017), adoptată la 30 august 2017, și 2383 (2017), adoptată la 7 noiembrie 2017,

– având în vedere rapoartele din 9 mai 2017 și 5 septembrie 2017 referitoare la Somalia ale Secretarului General al ONU către Consiliul de Securitate al ONU,

– având în vedere declarația Consiliului de Securitate al ONU din 15 octombrie 2017 privind atacul terorist din Mogadishu,

– având în vedere declarația din 15 octombrie 2017 a președintelui Comisiei Uniunii Africane (UA) privind atacul din Mogadishu,

– având în vedere declarațiile Misiunii Uniunii Africane în Somalia (AMISOM), care condamnă atacurile teroriste din 14 și 28 octombrie 2017,

– având în vedere comunicatul final al Conferinței internaționale privind Somalia, desfășurată la Londra la 11 mai 2017,

– având în vedere comunicatul comun UE-Uniunea Africană din 1 iunie 2017 privind punerea în aplicare a Acordului de la Paris,

– având în vedere declarația AMISOM din 8 noiembrie 2017, care anunță intenția sa de a iniția o retragere treptată a trupelor din Somalia începând din decembrie 2017, intenționându-se realizarea unei retrageri complete până în 2020,

– având în vedere Acordul de parteneriat de la Cotonou dintre ACP și UE,

– având în vedere mandatul Comisiei africane pentru drepturile omului și ale popoarelor de

[1] Texte adoptate, P8_TA(2017)0229.

a promova și a proteja drepturile omului și ale popoarelor în temeiul Cartei africane a drepturilor omului și popoarelor,

– având în vedere Convenția ONU cu privire la drepturile copilului și Protocolul facultativ cu privire la implicarea copiilor în conflicte armate,

– având în vedere Convenția Organizației Unității Africane privind prevenirea și combaterea terorismului, adoptată în 1999,

– având în vedere articolul 135 alineatul (5) și articolul 123 alineatul (4) din Regulamentul său de procedură,

A. întrucât, la 14 octombrie 2017, o bombă amplasată într-un camion a provocat o explozie masivă în centrul orașului Mogadishu, în urma căreia au fost ucise cel puțin 358 de persoane, rănite alte 228 și 56 de persoane sunt în continuare dispărute; întrucât atacul din centrul orașului Mogadishu a fost una dintre operațiunile teroriste care s-au soldat cu cei mai mulți morți din lume din ultimii ani; întrucât peste 30 de persoane au fost ucise la 28 octombrie 2017, atunci când au explodat două bombe lângă un hotel aflat lângă palatul prezidențial din Mogadishu;

B. întrucât, deși nicio grupare nu a revendicat aceste atacuri lașe, ele prezintă caracteristicile grupării Al-Shabaab, care acum pare că nu dorește să submineze sprijinul populației prin asocierea cu astfel de pierderi uriașe de vieți în rândul civililor; întrucât cetățenii somalezi au denunțat în repetate rânduri violențele comise de Al-Shabaab și s-au unit cu miile ca răspuns la atacurile cu bombă din octombrie, într-un marș prin Mogadishu în semn de sfidare față de Al-Shabaab;

C. întrucât în ultimele luni au avut loc o serie de atacuri teroriste mortale în Mogadishu și în toată țara, inclusiv atentate cu mașini capcană, împușcări aleatorii, execuții cu țintă specifică și răpiri, evidențiind amenințarea continuă a extremismului violent cu care se confruntă această țară;

D. întrucât majoritatea atacurilor au fost atribuite în principal acțiunilor teroriste ale grupării Al-Shabaab, deși se știe că și gruparea Daesh este activă în țară;

E. întrucât președintele Somaliei, Mohamed Abdullahi Mohamed, după preluarea puterii în februarie în urma unor alegeri considerate o etapă esențială care marchează revenirea treptată a acestei țări greu încercate din estul Africii la stabilitate și prosperitate, s-a angajat să scape Somalia de Al-Shabaab;

F. întrucât, având în vedere valul de atacuri din anul 2017, nu în ultimul rând atacul îngrozitor cu bombă din 14 octombrie, nu este deloc clar că forțele de securitate somaleze, în urma retragerii preconizate a AMISOM în 2018, vor fi în măsură combată terorismul fără ajutor extern;

G. întrucât forțele AMISOM au fost acuzate în repetate rânduri de încălcări grave ale drepturilor omului, inclusiv de ucideri aleatorii și, în unele cazuri, de exploatare și abuzuri sexuale; întrucât redesfășurarea trupelor străine pe teritoriul Somaliei în afara mandatelor ONU/UA reprezintă un motiv serios de îngrijorare, având în vedere acuzațiile anterioare privind încălcări ale drepturilor omului de către forțele AMISOM;

H. întrucât, pe lângă extremismul violent, seceta, conflictele între clanuri și evacuările forțate au dus la strămutarea a sute de mii de persoane doar în ultimul an, multe în centre urbane controlate de guvern; întrucât multe persoane locuiesc în așezări nesigure, unde femeile și fetele în special se confruntă cu abuzuri și violențe sexuale;

I. întrucât Somalia este încă grav amenințată de foamete, aproximativ 400 000 de copii somalezi suferind de malnutriție acută și 3 de milioane de persoane trăind în condiții de criză sau de urgență în ceea ce privește securitatea alimentară; întrucât există aproximativ 1,1 milioane de persoane strămutate în interiorul țării în Somalia și peste 900 000 de refugiați somalezi în regiune;

J. întrucât în taberele din Kenya se află 420 000 de refugiați somalezi, 350 000 fiind în tabăra de la Dadaab, iar guvernele Somaliei și Kenyei și UNHCR au convenit să faciliteze întoarcerea voluntară a 10 000 de refugiați în Somalia, în zone car nu se află sub controlul grupării Al-Shabab; întrucât persoanele returnate se confruntă cu dificultăți de reintegrare și au puține șanse de a găsi un loc de muncă; întrucât mulți refugiați din Dadaab sunt de origine somaleză, dar nu au cunoscut viața în afara taberei și sunt efectiv apatrizi, în sensul că nu pot fi trimiși în Somalia;

K. întrucât, începând din 2016, UE a crescut treptat sprijinul umanitar anual pentru Somalia, în special ca răspuns la seceta accentuată care afectează țara, alocând 120 de milioane EUR partenerilor umanitari în 2017 și disponibilizând un ajutor de urgență în valoare de 100 000 EUR pentru a contribui la eforturile de răspuns rapid la necesitățile de ordin medical din Mogadishu, în urma atacului din 14 octombrie; întrucât, de asemenea, UE a mobilizat inițial două nave din cadrul operațiunii navale a UE ATALANTA, precum și zboruri pentru acordarea de ajutor de urgență, pentru a furniza produse medicale de urgență în spitalele din Mogadishu;

L. întrucât UE a furnizat 486 milioane EUR prin Fondul european de dezvoltare (2014-2020), punând accentul pe implementarea „acordului”, și în special pe consolidarea statului și a păcii, pe securitatea alimentară, pe reziliență și pe educație; întrucât UE s-a angajat, de asemenea, să sprijine AMISOM prin intermediul Instrumentului financiar pentru pace în Africa,

M. întrucât, în decembrie 2016, Banca Mondială s-a angajat să intensifice lupta împotriva sărăciei extreme, anunțând că țările dezvoltate au promis o sumă record de 75 miliarde USD în granturi și credite preferențiale către Asociația Internațională pentru Dezvoltare (IDA); întrucât, cu toate acestea, Somalia nu este eligibilă pentru finanțare prin intermediul IDA, întrucât datorează băncii și FMI peste 300 de milioane USD ca parte a unei datorii în valoare de 5 miliarde USD către creditori multilaterali și bilaterali;

N. întrucât, deși copiii sunt în continuare uciși, deținuți în mod arbitrar și recrutați de către Al-Shabaab, aceștia sunt, de asemenea, recrutați de către forțele armate somaleze, în pofida faptului că Somalia a ratificat Convenția ONU cu privire la drepturile copilului în ianuarie 2015 și a aprobat Declarația privind școlile sigure în noiembrie 2015, angajându-se să ia măsuri concrete pentru a proteja elevii și instituțiile de învățământ;

O. întrucât, în absența unui sistem judiciar civil funcțional, guvernul somalez se bazează pe instanțele militare pentru judecarea și condamnarea civililor, fapt care nu garantează drepturile inculpaților civili; întrucât Agenția națională pentru informații și securitate

(NISA) beneficiază de competențe extinse de investigare, aceasta nedispunând în prezent de un mandat pentru asigurarea respectării legii, fapt care duce la încălcări semnificative ale drepturilor referitoare la garanțiile procedurale ale persoanelor aflate în detenția NISA;

P. întrucât, potrivit Transparency International, Somalia este cea mai coruptă țară din lume, pentru cel de al 10-lea an consecutiv; întrucât guvernul somalez se confruntă în continuare cu numeroase provocări, cum ar fi corupția și lipsa unui sprijin larg din partea civililor, ceea ce a condus în mod inevitabil la o lipsă de încredere în instituțiile statului și ulterior la transferul sprijinului către grupări islamiste radicale și teroriste;

1. își exprimă profunda compasiune față de victimele recentelor atacuri teroriste din Somalia și de familiile lor și își exprimă regretul profund pentru pierderile de vieți omenești; în același timp, condamnă cu fermitate autorii acestor atacuri, care au fost atribuite grupului de insurgenți Al-Shabaab;

2. reamintește că stabilitatea și pacea de durată pot fi realizate numai prin incluziune socială, dezvoltare durabilă și bună guvernanță, pe baza principiilor democratice și a statului de drept, în care demnitatea umană și drepturile omului sunt respectate pe deplin;

3. salută răspunsul rapid în situații de urgență al Comisiei la atacul terorist din 14 octombrie; invită UE și partenerii internaționali ai acesteia să își îndeplinească angajamentele față de Somalia, în primul rând prin luarea unor măsuri de stabilire a securității alimentare, pentru a evita problemele structurale care conduc la foamete, a promova securitatea și soluționarea nemulțumirilor comunităților, a îmbunătăți gestionarea finanțelor publice și a contribui la definitivarea revizuirii constituționale necesare pentru a ajunge la o situație de stabilitate pe termen lung;

4. deplânge faptul că, în ciuda avertismentelor repetate din partea grupurilor umanitare, a organizațiilor donatoare și a Parlamentului European, Somalia continuă să se afle sub amenințarea foametei; reamintește că numărul morților din timpul foametei din 2011 a crescut foarte mult din cauza situației de insecuritate și a militanților extremiști aparținând Al-Shabaab, care au interzis furnizarea de ajutor alimentar în zonele din sudul și centrul Somaliei pe care le controla această grupare în perioada respectivă; solicită tuturor părților să colaboreze cu agențiile umanitare, cu respectarea deplină a principiilor umanitare, pentru a permite accesul deplin și neîngrădit la persoanele care suferă în continuare și sunt afectate de lipsuri, în special la cele din zonele rurale;

5. salută procesul electoral a organizat în luna februarie 2017, care a dus la alegerea unui nou președinte, și își exprimă speranța că această alegere va promova stabilitatea politică, va încuraja adoptarea reformelor necesare și va contribui la avansul proiectului federal, în strânsă coordonare și colaborare cu statele membre federale; subliniază că este important să se combată corupția endemică și să se ofere opțiuni pentru tinerii din această țară, pentru a reduce riscul recrutării acestora de către Al-Shabaab;

6. salută decizia Forumului Național de Conducere din Somalia de a promova înființarea și înregistrarea unor partide politice în perioada premergătoare alegerilor din 2020, pe baza principiului „o persoană, un vot”, precum și încercarea de a reconstrui instituțiile statului și adoptarea unor noi legi importante privind partidele politice și privind crearea unei comisii naționale independente pentru drepturile omului; subliniază că trebuie depuse eforturi în vederea creșterii reprezentării femeilor;

7. subliniază că contribuția diasporei și a societății civile din această țară este importantă pentru restabilirea nu numai a guvernanței, ci și a dezvoltării sociale și economice, punând accentul pe importanța reprezentării și participării femeilor la luarea deciziilor; salută, în acest context, creșterea numărului de femei membre ale parlamentului somalez (la 24 %) și ale guvernului, ținând cont de nevoia de a depune mai multe eforturi pentru a îmbunătăți echilibrul de gen, atât în UE, cât și în Somalia;

8. ia act de declarația de la Nairobi a Autorității Interguvernamentale pentru Dezvoltare (IGAD) privind soluții durabile pentru refugiații somalezi și reintegrarea persoanelor returnate în Somalia, salută angajamentul de a adopta o abordare regională globală, menținând totodată protecția și promovând autonomia în țările care acordă azil, demersuri care trebuie realizate cu sprijinul comunității internaționale și în conformitate cu partajarea responsabilităților la nivel internațional, astfel cum se subliniază în Cadrul de răspuns cuprinzător privind refugiații din Declarația de la New York;

9. solicită Comisiei să își intensifice eforturile de consultare cu actorii din regiune, inclusiv cu populațiile locale, guvernele regionale și ONG-urile, în vederea acordării unei atenții deosebite problemelor și nevoilor identificate la nivel local, a încurajării unui climat favorabil și a creșterii capacității de a facilita întoarcerea refugiaților în țările lor de origine;

10. își exprimă îngrijorarea cu privire la larga sfera de competență a NISA și la faptul că aceasta recurge la tribunale militare pentru presupuse infracțiuni legate de terorism și, procedând astfel, a încălcat în repetate rânduri dreptul la un proces echitabil și a condamnat la pedeapsa cu moartea fără a stabili responsabilitatea;

11. invită guvernul somalez și UE ca, în cadrul activităților sale legate de statul de drept în Somalia, să se asigure că NISA este reglementată cu mecanisme eficiente de supraveghere și să consolideze expertiza tehnică a Departamentului pentru anchete penale al Somaliei (CID), astfel încât să poată efectua anchete minuțioase și eficace, care să respecte drepturile cetățenilor;

12. salută în mod deosebit acordul politic la care au ajuns liderii din Somalia la 16 aprilie 2017, de a integra forțele regionale și federale într-o arhitectură națională de securitate coerentă, capabilă să preia treptat responsabilitatea principală pentru asigurarea securității, precum și înființarea rapidă a Consiliului național de securitate și a Biroului național de securitate;

13. recunoaște rolul AMISOM în asigurarea securității și stabilității, permițând Somaliei să înființeze instituții politice și să lărgească autoritatea statului, în așteptarea transferului responsabilității în materie de securitate către instituțiile și forțele somaleze; salută ancheta Uniunii Africane privind acuzațiile de comitere a unor acte de violență sexuală de către trupele AMISOM; solicită punerea în aplicare integrală a recomandărilor din rapoartele secretarului general al ONU referitoare la Somalia, și, în conformitate cu Rezoluția Consiliului de Securitate al ONU nr. 2272 (2016), îndeamnă Uniunea Africană și țările care pun la dispoziție cu trupe să se asigure că acuzațiile sunt anchetate în mod corespunzător și amănunțit, precum și că persoanele responsabile sunt aduse în fața justiției; subliniază că este important să se poată extinde mandatul AMISOM și dincolo de luna mai 2018, avertizând că transferul prematur al responsabilităților către trupele somaleze ar putea dăuna stabilității pe termen lung;

14. subliniază necesitatea de a combate impunitatea și de a asigura tragerea la răspundere pentru crimele împotriva umanității și crimele de război comise în Somalia; ia act de propunerea președintelui somalez de acorda amnistie pentru anumite infracțiuni persoanelor care renunță la terorism și la violență și doresc să părăsească Al-Shabaab și alte grupări teroriste și încurajează elaborarea de acte legislative privind amnistia;

15. regretă recrutarea de copii-soldați de către militanții Al-Shabaab și folosirea ca soldați și ca informatori a copiilor de către forțele de securitate, inclusiv folosirea copiilor-soldați capturați sau dezertori; reamintește că guvernul Somaliei s-a angajat să îi reabiliteze pe foștii copii-soldați și să-i aducă în fața justiției pe cei responsabili de recrutarea lor; solicită donatorilor internaționali, inclusiv UE, să acorde prioritate prestării de servicii de reabilitare, educație și școlarizare în condiții de siguranță ca elemente esențiale pentru întreruperea ciclului mortal al violențelor; îndeamnă autoritățile să trateze copiii suspectați de asociere cu Al-Shabaab în principal ca victime și să ia în considerare interesul superior al copilului și standardele internaționale de protecție ca principii directoare;

16. aduce în discuție motive serioase de îngrijorare privind faptul că resursele naturale, în special cărbunele, rămân o sursă importantă de finanțare pentru teroriști și o cauză de degradare importantă a mediului în Somalia; invită Comisia să examineze modul în care sistemele de trasabilitate și diligență necesară pot fi extinse pentru a include toate resursele naturale folosite pentru a finanța activități teroriste și acte de violență; invită, în acest context, toate părțile să asigure conformitatea cu rezoluția Consiliului de Securitate al ONU care interzice exportul de cărbune din Somalia;

17. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, Uniunii Africane, Președintelui, prim-ministrului și Parlamentului Somaliei, secretarului general al ONU, Consiliului de Securitate al ONU, Consiliului ONU pentru Drepturile Omului, precum și Adunării Parlamentare Paritare ACP-UE.